

پدرها چگونه دخترانی کنشگر و عقیف تریت میکنند؟

محمد حسین شاه آبادی

بهار ۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

تقديم به بانوی دو عالم
حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها

و مادر مظلومش
حضرت خدیجه سلام الله علیها

در واقع، خانواده را زن به وجود می آورد و اداره می کند، این را بدانید. آن عنصر اصلی تشکیل خانواده زن است، نه مرد. بدون مرد، ممکن است خانواده ای باشد... اما اگر زن از خانواده ای گرفته شد، مرد نمی تواند خانواده را حفظ کند، بنابراین، خانواده را زن حفظ می کند.

کتاب زن از دیدگاه مقام معظم رهبری، زمستان ۷۸، ص ۷۱.

مطالعات انجام شده:

رساله دکتری:

بررسی الگوهای کنشگری زن در تشکیل خانواده و ارائه الگوی مطلوب اسلامی؛ مورد مطالعه: تهران

مقاله علمی پژوهشی

بررسی رجحان کنشگری زن در تشکیل خانواده با تأکید بر مفهوم انتخابگری

فهرست مطالب

بخش اول: مساله چیست؟

مساله

- ازدواج‌های نامطلوب دختران انتخاب شده در سبک سنتی
- کنشگری غلط دختران و زنان در سبک مدرن
- رشد نکردن خانواده‌های تشکیل شده

راهکار

- کنشگری زن در تشکیل خانواده

پیامدها

- پیش از ازدواج: آرامش روانی- مسئولیت پذیری- اختیار حجاب
- حین ازدواج: ساده شدن ازدواج- اصلاح نگاه به ازدواج موقت، دائم، مجدد
- تحکیم خانواده: محبت و مهرورزی در خانواده
- تعالی خانواده: رابطه ولایی زن و شوهر

نقشه راه

بیان مسئله (۱).الف

ازدواج‌های نامطلوب دختران انتخاب شده در سبک سنتی

- در نگاه سنتی دختر حق انتخاب ندارد و بدون حضور در جامعه باید منتظر باشد که انتخاب شود. او تنها می‌تواند از بین خواستگاران موجود، یکی را برگزیند.
- «این الگو آزادی مردان و زنان در انتخاب همسر را به گونه‌ای نابرابر رقم می‌زند.» چرا که مرد گزینه‌های فراوانی را در انتخاب برای خود فراهم می‌بیند ولی زن صرفاً می‌تواند اعلام آمادگی کند و حداکثر از بین چند خواستگار یکی را انتخاب کند.
- اگر دختر خواستگاران خود را نپسندد و یا به دلیلی (چون ضعف‌های جسمی چاقی و لاغری و...) خواستگار نداشته باشد، یا باید مجرد دائمی را قبول کند و یا تن به ازدواج نامناسب دهد.

بیان مسئله (۲). الف

کنشگری غلط دختران و زنان در سبک مدرن

- دختران امروز خواه ناخواه کنش بیشتری می‌کنند که این ریشه در تاثیرپذیری از غرب دارد. در نگاه مدرن، دختر آزادانه در جامعه حضور پیدا می‌کند و خیال می‌کند که در انتخاب همسر آزاد است.
- اما او به واسطه پوشش آزاد عموماً توسط مردانی انتخاب می‌شود و از بین این مردانی که به او مراجعه می‌کنند، یکی یا چندتا را برمی‌گزیند.
- در واقع دختر غربی نیز اول انتخاب می‌شود و از بین انتخاب‌کننده‌ها انتخاب می‌کند که این نیز همان وضعیت نامطلوب را در پی خواهد داشت. با این تفاوت که دختر غربی ابتدا این احساس را ندارد ولی وقتی وارد زندگی شد متوجه آن می‌شود و زندگی را متلاشی می‌کند.

بیان مسئله (۳).الف

رشد نکردن خانواده‌های تشکیل شده

- مسلمان به واسطه امانت‌های الهی که بر گردنش هست، مسئولیت دارد و نسبت به خانواده‌ای که در آینده تشکیل می‌شود نیز مسئول است.
- لذا او نمی‌تواند نسبت به انتخاب‌هایی که برایش می‌کنند بی‌تفاوت باشد و به خاطر این بی‌تفاوتی ضربه‌های جبران‌ناپذیری به خانواده آینده‌اش و اعضای آن بزند.
- همان طور که او در رابطه با همسر و فرزندانش موظف است کنش فعال داشته باشد، در تشکیل خانواده نیز وظایفی دارد. بنابراین باید الگوی کنشگری او قبل، حین و بعد از ادواج بررسی شود.

بخش دوم: بررسی مفاهیم اصلی

چهارچوب مفهومی (۱)

۱- الگو

الگو (پترن)، بیشتر به معنای قاعده قابل پیروی است که در آن علاوه بر بیان طرحواره نهایی، فرآیند و مسیری که الگوبرداری را ساده می‌کند و تکرارپذیر می‌باشد نیز بیان می‌شود. این طرح در صدد است در مورد زنان کنشگر، به قاعده قابل پیروی و تکرارپذیری برسد که فرآیندها را نیز در بر بگیرد.

چهارچوب مفهومی (۲)

۲- زن

- اسلام تعریف خاصی از زن می‌دهد که می‌توان آن را با دو مفهوم «زایش» و «رویش» بیان کرد.
- می‌توان ادعا نمود که ذات اقدس اله بر اساس این روایت (فانهنّ مسؤولات) اصرار بر این دارد که زن با تمام اعضای بدنش بنده حق باشد و به همین دلیل او را ۶ سال قبل از مرد مورد عنایت خود قرار داده است. (جوادی‌آملی، ۱۳۷۸، ص. ۱۱۷)
- «آدم قلم و حوا لوح است. آسمان مرد و زمین زن در خرد/ هر چه آن انداخت این می‌پرورد. پس آسمان قلم و زمین لوح است. امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام) مظهر عقل کل، و سیده نساء عالمین فاطمه صدیقه مظهر نفس کل است و عقل و نفس قلم و لوح‌اند. (حسن‌زاده‌آملی، ۱۳۶۵، ص. ۴۲۷)
- بیشتر از آن که زنان متوقع دریافت محبت و امکانات ببینیم، جایگاه منبع رویش و زایش محبت برایشان قائل می‌شویم. در آن صورت می‌توان گفت زن «چشمه محبت» (در مقابل تشنه محبت) و عامل تحکیم و تعالی نهاد مقدس خانواده است.

چهارچوب مفهومی (۳)

۳- خانواده

می‌توان الگوی خانواده مطلوب را در نظریه «خانواده ولایی» این گونه تعریف کرد:

خانواده ولایی نهادی است که با انتخابگری زن و خواستگاری مرد از او بر اساس پیوند ولایی زن و مرد در حضور خدا تشکیل می‌شود و به هدف میانی اتحاد نفوس و آرامش و هدف غایی تقرب الی الله می‌رسد. این خانواده با محبت دو طرفه- یعنی اطاعت زن از مرد و سرپرستی و مهرورزی مرد نسبت به زن- تحکیم پیدا می‌کند و با تربیت ولایی زن و فرزندان، سبب رشد فردی و تعالی جامعه می‌گردد. خانواده ولایی در برابر شوک‌های بیرونی پایدار است و تهدیدها را تبدیل به فرصت می‌کند.»

چهارچوب مفهومی (۱۴)

۴- کنش‌گری

- از نگاه وبر هر چه رفتار عقلانی‌تر باشد، فعالانه‌تر است و هرچه به سمت عاطفی یا سنتی برود، منفعلانه‌تر خواهد بود. لذا دخترانی که به ظاهر نقش فعال دارند اما عقلانی رفتار نمی‌کنند، کنشگری مطلوب ندارند.
- در نگاه پارسونز نیز کنشی که عام‌گرا، دارای بی‌طرفی عاطفی، مبتنی بر فایده و جامعیت ویژگی باشد فعالانه‌تر می‌شود.
- بر اساس کنش ارتباطی هابرماس، کنش فعال کنشی است با منشا معانی «زیست جهان» که در سه جهان ذهنی، عینی و اجتماعی ارتباطی برابر و مبتنی بر «مفاهمه» برقرار می‌کند و دارای سه داعیه واقعیت، صحت و صداقت است.

چهارچوب مفهومی (۵)

۴- کنش‌گری

- می‌توان کنش ارتباطی دعوتی را با منشا معانی «فطرت» را که در چهار جهان ذهنی، عینی، اجتماعی و مقصود ارتباطی برادر گونه و مبتنی بر «تفاهم» برقرار می‌کند و دارای چهار داعیه واقعیت، صحت، صداقت و حقیقت است، تعریف کرد.
- در نظریه «خانواده ولایی» منشا معانی بالاتر از زیست جهان و مبتنی بر فطرت است که مشخصاً در «محبت» نمود پیدا می‌کند؛ البته نوع خاصی از محبت که منتهی به «ولایت» می‌شود. در خانواده ولایی ارتباط، ریشه در محبت دارد که نمود آن در اطاعت زن از مرد و سرپرستی همراه با مهربانی مرد از زن است.

چهارچوب مفهومی (۶)

۴- کنش‌گری

نظریه خانواده ولایی	نظریه کنش ارتباطی	
منشا معانی	فطرت (محبت- ولایت)	زیست جهان
تعداد جهان‌ها	پنج جهان در طول (جریان): عینی، ذهنی، اجتماعی، مقصود، ولایت	سه جهان در عرض: عینی، ذهنی، اجتماعی
نوع ارتباط	ولایی (اطاعت- سرپرستی)	برابر
هدف	تفاهم تعالی بخش	مفاهمه
رویکرد	تعالی بخش، هدف‌دار	انتقادی و مفاهمه‌ای
الگوی آرمانی	تفاهم ولایت‌مدارانه	مفاهمه به جای نفوذ
داعیه‌های اعتباری	حقیقت، واقعیت، صحت و صداقت، محبت	واقعیت، صحت، صداقت

چهارچوب مفهومی (۷)

۴- کنش‌گری

کنشگری در خانواده را با دال‌های مرکزی «انتخابگری، حجاب، محبت، اطاعت، مهرورزی و ولایت» می‌توان تعریف کرد.

مرحله	فرآیند	دال مرکزی کنشگری
قبل از تشکیل	انتخاب عفاف و حجاب برای انتخاب کردن و انتخاب نشدن	انتخابگری- حجاب
تشکیل	انتخاب ولی برای تاسیس نهاد ولایی خانواده	انتخابگری
تحکیم	محبت به ولی با نمود «اطاعت» برای تحکیم نهاد ولایی خانواده	محبت- اطاعت
تعالی	سرپرستی همه جانبه ولی و مهرورزی او در واکنش به اطاعت زن برای تعالی نهاد ولایی خانواده	عشق- ولایت

بخش سوم: الگوی مطلوب کنشگری زن در
تشکیل خانواده

مساله

- ازدواج‌های نامطلوب دختران انتخاب شده در سبک سنتی
- کنشگری غلط دختران و زنان در سبک مدرن
- رشد نکردن خانواده‌های تشکیل شده

راهکار

- کنشگری زن در تشکیل خانواده

پیامدها

- پیش از ازدواج: آرامش روانی- مسئولیت پذیری- اختیار حجاب
- حین ازدواج: ساده شدن ازدواج- اصلاح نگاه به ازدواج موقت، دائم، مجدد
- تحکیم خانواده: محبت و مهرورزی در خانواده
- تعالی خانواده: رابطه ولایی زن و شوهر

نقشه راه

الف) راه حل پیشنهادی (۱)

راه حل پیشنهادی: کنشگری فعال زن در تشکیل خانواده

1. کنشگری فعال زن در تشکیل خانواده در مرحله تشکیل با «انتخابگری» آغاز می‌شود.
2. انتخابگری با خواستگاری فرق دارد و هرگز خواستگاری کردن زن از مرد مد نظر نیست و بلکه به حکم تاریخ و سنت، سفارش نمی‌شود.
3. این نظریه بر حضور بی‌حدوحصر زن در اجتماع به بهانه انتخاب، تأکیدی ندارد و راه‌های زیادی را پیش پای او می‌گذارد.
4. در فرهنگ امروزی، انتخابگری و خواستگاری به یک مفهوم و به طور هم‌زمان تلقی می‌شود و اختیار آن تقریباً به طور کامل در دست مرد است. اما اگر انتخابگری را از خواستگاری تفکیک کنیم، این امکان وجود دارد که خواستگار همچنان مرد باشد ولی انتخابگری در اختیار زن یا خانواده او قرار گیرد.
5. انتخاب کردن امری ذهنی و جوانحی، ولی خواستگاری امری عینی و جوارحی است. یعنی فرد برای انتخاب، مجموعه معیارهایی را در نظر می‌گیرد و در مرحله بعد، آن معیارها را بر مصداق تطبیق می‌دهد.

الف) راه حل پیشنهادی (۲)

6. مصداق ممکن است توسط خود دختر پیدا شود (که توصیه نمی‌شود)، یا پدر یا فرد دیگر.
7. بعد از این مرحله انتخابگری، فرد انتخاب شده به نوعی مطلع می‌شود و اگر او نیز با این جریان انتخاب موافق بود، به خواستگاری دختر می‌آید.
8. بالاخره در ذهن هر مردی نیز فرآیند انتخاب اتفاق می‌افتد و او نیز باید نسبت به انتخابی که دختر کرده، انتخاب کند و تایید یا رد نماید. اما تفاوت این دو انتخاب آن است که انتخاب زن فعال و مقدم، و انتخاب مرد منفعل و متاخر است و نقش اصلی او در زمان خواستگاری مشخص می‌شود.
9. تاکید می‌شود انتخاب گری مرد مردود و غیرشرعی نیست و بحث صرفاً بر رجحان انتخابگری زن است.
10. نمونه این مورد ازدواج حضرت خدیجه (سلام‌الله‌علیها) و پیامبر اعظم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) است که انتخاب توسط زن بود اما مرد به خواستگاری او آمد.
11. در ازدواج حضرت موسی و دختر شعیب (علی‌نبینا‌وآله‌وعلیهما‌السلام) پدر دختر به داماد می‌گوید که او را انتخاب کرده است.

الف) تعریف خانواده بر اساس الگوی پیشنهادی

- «خانواده ولایی نهادی است که با انتخابگری زن و خواستگاری مرد از او بر اساس پیوند ولایی زن و مرد در حضور خدا تشکیل می‌شود و به هدف میانی اتحاد نفوس و آرامش و هدف غایی تقرب الی الله می‌رسد. این خانواده با محبت دو طرفه- یعنی اطاعت زن از مرد و سرپرستی و مهرورزی مرد نسبت به زن- تحکیم پیدا می‌کند و با تربیت ولایی زن و فرزندان، سبب رشد فردی و تعالی جامعه می‌گردد. خانواده ولایی در برابر شوک‌های بیرونی پایدار است و تهدیدها را تبدیل به فرصت می‌کند.»

الف) مولفه‌های خانواده بر اساس الگوی پیشنهادی

الف) ولایت

ب) درون‌زا و برون‌گرا

ج) انتخاب

د) انتخاب‌گری زن و خواستگاری مرد

هـ) در حضور خدا

و) هدف میانی اتحاد نفوس و آرامش

ز) هدف غایی تقرب الی الله

ح) محبت دو طرفه

ط) تربیت

ب) بررسی الگوی مطلوب پیشنهادی

- خطبه عقد اسلامی، کنش ارتباطی است.
- دین انتخابگری زن را جایز می‌داند.
- دین نمونه‌های انتخابگری زن را معرفی می‌کند.

• نمونه‌ها

- نمونه قرآنی: دختر شعیب (علیه‌السلام)
- نمونه روایی: پیامبر و حضرت خدیجه (سلام‌الله‌علیها)

بخش چهارم: پیامدهای کنشگری زن در
تشکیل خانواده

ج) پیامدهای پیش از تشکیل خانواده (۱)

۱- آرامش روانی زنان

- انتخابگری دست زن باشد، نه تنها به داشتن همسر فکر می‌کند بلکه به «بهترین همسر ممکن» می‌رسد.
- دانشجویان پسر به معیارهایی چون زیبایی چهره بیشتر از دختران اهمیت می‌دهند (برای ۹۴ درصد از دانشجویان پسر و ۶۶ درصد از دانشجویان دختر مهم بوده است) و دانشجویان دختر بیشتر از پسران به معیارهایی چون باورهای مذهبی (۹۸ درصد موافق بوده‌اند)
- **تذکره:** مساله عمده زنان **فکری، ذهنی و روانی** است. اگر نگوئیم این نظریه، همه مسائل را حل می‌کند ولی می‌توانیم بگوئیم از نظر ذهنی و فکری حل می‌کند و این آغاز گام‌های بعدی است.

ج) پیامدهای پیش از تشکیل خانواده (۲)

۲- مسئولیت پذیری زنان

- اولاً این مسئولیت در مقابل درگاه الهی و ولایت اوست که ویژگی زنان مومن است.
- ثانیاً زن مومن نه تنها خود را امانت می‌داند، بلکه به خانواده و همسر و فرزندان نیز به نگاه امانت می‌نگرد و در مقابل این امانت‌ها خود را مسئول می‌بیند.
- او دیگر به هر خواستگاری پاسخ مثبت نمی‌دهد و بر اساس مبنایی که دارد منتظر خواستگار مطلوب نمی‌نشیند.
- او مسئول است و در راستای این مسئولیت پیش از ازدواج خود را برای تشکیل خانواده ولایی و متعالی آماده کند و معیارهای همسر مطلوب خود را به دست آورد.

ج) پیامدهای پیش از تشکیل خانواده (۳)

۳- اختیار حجاب توسط زنان

- حجاب این امکان را به زن می‌دهد که انتخاب کند و انتخاب نشود.
- یکی از مهم‌ترین دلایل و زمینه‌های شکل‌گیری پدیده بدحجابی در جامعه به تأخیر افتادن سن ازدواج است. جلوه‌گری برای پیدا کردن زمینه‌های ازدواج راه نامناسبی است که به بدحجابی کشیده شده است. (حاجی محمدی، ۱۳۹۲، ص. ۱۲۳ و ۱۳۱)
- زن آزاد چون انتخابگر است، باید پوشیده و محجبه باشد تا دیگران انتخابش نکنند. اما کنیز، آزاد نیست و نمی‌تواند انتخابگر باشد. پس باید انتخاب شود و این اتفاق نمی‌افتد مگر این که او بی‌حجاب باشد.

ج) پیامدهای پیش از تشکیل خانواده (۳)

۳- اختیار حجاب توسط زنان

- **حجاب متکامل:** دختری که خودش انتخابگر است، چون دوست ندارد انتخاب شود، خودش را می‌پوشاند و حداقلش این است که به حد شرعی بسنده می‌کند. اما اگر بخواهد باز هم ناشناخته باشد، بیشتر خود را می‌پوشاند و از دستکش و روبنده یا پوشیه استفاده می‌کند.
- **مصرف مواد آرایشی:** زنان با حجابی که باز هم منتظر انتخاب شدن هستند، برای دیده شدن مواد آرایشی بیشتری مصرف خواهند کرد.
- بر اساس آماری که موسسه تحقیقی گالوپ درباره ایران منتشر کرده است، طبق نظرسنجی از زنان شاغل بالای ۱۵ سال در سال ۲۰۱۵، زنان ۳۰ درصد درآمد ماهانه خود را صرف خرید لوازم آرایشی، بهداشتی و مراقبت پوست می‌کنند. این آمار در آلمان ۵/۱ درصد، در فرانسه و انگلیس ۷/۱ درصد و در ایتالیا ۸ درصد را به خود اختصاص می‌دهد. با این حساب ایران دو برابر بیشتر از کشورهایمانند ایتالیا و سه برابر کشورهای انگلیس و لوازم آرایش می‌خرند.

د) پیامدهای تشکيل خانواده (۱)

۱- تسهیل در تشکيل خانواده

- بهينه شدن فرآيند انتخاب و خواستگاری
- جایگاه اذن پدر
- تغيير در خواستگاری
- تغيير بينشی و رفتاری در آداب ازدواج
- حلقه ازدواج
- مهریه:
- نگاه اول: مهریه قيمت زن و ارزش او است. لذا مهریه هر چقدر بيشتتر باشد، نشان دهنده با ارزش تر بودن زن است.
- نگاه دوم (رويکرد قرآن): مهریه هديه‌ای از جانب مرد به زن دانسته شده است.
- شهيد مطهری: مهر- آن طوری که در فقه مقرر است- ثمن بضع نيست، ثمن خود زن است ولی نه ثمن رقبه زن بلکه ثمن وصال زن. (مطهری، مجموعه آثار، ۱۳۷۸، ص. ۱۱۱، ج ۵)
- جهيزیه
- جشن ازدواج: جشن ولايت

د) پیامدهای تشکيل خانواده (۲)

- دو مورد آخر اگر از طرف زن باشد بیشتر قابل پذيرش است. اگر از طرف مرد باشد باز هم نگاه شهوترانی بیشتر خواهد شد.

- از امام صادق (عليه السلام) سوال شد که دختران باکره را می‌توان به متعه گرفت؟ حضرت پاسخ داد: آیا این حکم متعه جز برای ایشان قرار داده شده؟ پس باید (متعه شدنشان) را مخفی کنند و عفت پیشه کنند. (شيخ حرعاملی م. ، ۱۴۰۹ ق، ص. ۳۳، ج ۲۱)

۲- اصلاح نگاه به ازدواج موقت

- ازدواج موقت در نگاه مدرن: كاملا مردود
- ازدواج موقت در نگاه سنتی:

- فقط برای ضرورت دفع شهوت

- بیشتر از آن می‌شود شهوترانی

- آشنایی اولیه تا قبل از ازدواج دائم

- ازدواج موقت در نگاه کنشگری فعال زن:

- جلوگیری از طغیان شهوت

- آشنایی اولیه برای ازدواج دائم

- تشکيل خانواده موقت در شرایطی که

- خانواده دائم ممکن نیست.

د) پیامدهای تشکیل خانواده (۳)

۳- اصلاح نگاه به ازدواج دائم

- ازدواج دائم در نگاه مدرن: تک همسری - رابطه عرضی زن و شوهر
- ازدواج دائم در نگاه سنتی: رابطه مردسالارانه (به معنای دیکتاتوری)
- ازدواج دائم در نگاه کنشگری فعال زن:
 - رابطه ولایی بین زن و شوهر
 - محبت همراه با سرپرستی مرد
 - محبت همراه با اطاعت زن

د) پیامدهای تشکیل خانواده (۳)

۴- اصلاح نگاه به تعدد زوجات

- تعدد زوجات در نگاه مدرن: مردود (قبلا بوده ولی الان فقط تک همسری)
- تعدد زوجات در نگاه سنتی: پذیرش به صورت مردسالارانه
- عوامل طبیعی: جمعیت بیشتر زن‌ها نسبت به مردها
- عوامل روان‌شناختی: بعضی مردها تک‌همسرگرا و برخی چندهمسرگرا هستند.

- تعدد زوجات در نگاه کنشگری فعال زن:
- همان‌طور که همسر اول می‌تواند مرد را انتخاب کند، زنان دیگر هم می‌توانند.
- در رابطه ولایی زن و شوهر، زن با تعدد اولاد و تعدد زوجات قدرت ولایت مرد را بالا می‌برد.

تذکر: پذیرش کنشگری فعال زن **می‌تواند** نگاه را تغییر دهد و الزاما این اتفاق نمی‌افتد. چنان‌چه در مصاحبه‌ها، مصاحبه‌شونده‌ها تغییر نگاه را قبول داشتند ولی حاضر به انجام آن نبودند.

هـ) پیامدهای تحکیم خانواده (۱)

- از انتخابگری تا محبت
- محبت زن و شوهری از نوع عشق است.
- عشق یکی شدن ارواح است. لذا با محبت والد و فرزندی فرق دارد.
- قواعد عشق‌ورزی در خانواده ولایی
- روش‌های مهرورزی در خانواده ولایی
- الف) روش محبت زن به مرد
- ب) روش محبت مرد به زن
- ج) اهمیت رابطه جنسی در محبت

هـ) پیامدهای تحکیم خانواده (۲)

- ثمرات مهرورزی با نگاه کنشگری فعال زن
- اصلاح مهرورزی در خانواده‌های سنتی و مدرن
- اصلاح عشق‌ورزی‌های غیر اسلامی
- اصلاح خانواده‌های شکننده: زن با محبت کردن خانواده را نجات دهد.
- اصلاح نگاه به زن: زن چشمه محبت است.

تذکر: طبیعتاً هر انسانی نیازمند محبت است. بحث این است که بین زن و مرد، ویژگی محبت کردن در زنان بیشتر از مردان است و با این ویژگی می‌توانند خانواده را تشکیل دهند و حفظ کنند. وگرنه قطعاً مرد هم باید به زن محبت کند. چه این که با کنشگری زن، محبت مرد به زن بیشتر و عمیق‌تر خواهد شد.

(و) پیامدهای تعالی خانواده

- تربیت و ولایت، مهم‌ترین عامل رشد و تعالی
- نظام ولایی در خانواده
- از انتخابگری، تا تربیت، تا ولایت
- چگونگی تربیت در خانواده
 - تربیت زن
 - تربیت فرزند
 - تربیت پدر
- تربیت همه مردم

(و) پیامدهای خانواده – طلاق

- تعریف طلاق: پایان دادن به زوجیت توسط مرد
- دلیل گسترش طلاق: طلاق در دست زنان قرار گرفته

- ثمرات طلاق با نگاه کنشگری فعال زن
 - طلاق، ابزار تربیت: تبدیل شدن طلاق به اهرم حفظ حریم خانواده
 - طلاق اگر دست مردان باشد آمار پایینی خواهد داشت.
 - طلاق مقدمه ازدواج: حفظ نظام خانواده

بخش پنجم: موانع و آسیب‌های کنشگری زن
در تشکیل خانواده

ز) موانع کنشگری فعال زن در تشکیل خانواده

- تساوی زن و مرد
- خلط خواستاری و خواستگاری
- جایگاه زن
- بعد دانی انسان‌ها

ط) آسیب‌های کنشگری فعال زن در تشکیل خانواده

- هنجارشکنی دخترها
- مجرد ماندن پسرها

بخش ششم: پدرها چگونه دخترانی کنشگر و عفیف تربیت میکنند؟

- در شرایطی که دختران تحت تأثیر رسانه‌ها و الگوهای منفی اجتماعی قرار میگیرند، پدر چگونه میتواند آنها را به سمت انتخابهای عفیف و کنشگر هدایت کند؟
- چه روشهایی وجود دارد که پدرها میتوانند برای ایجاد تعادل بین حمایت و آزادی عمل، دختران را در مسیر رشد شخصیت عفیف و کنشگر راهنمایی کنند؟

کنشگری در مراحل مختلف

کنشگری در خانواده را با دال‌های مرکزی «انتخابگری، حجاب، محبت، اطاعت، مهرورزی و ولایت» می‌توان تعریف کرد.

مرحله	فرآیند	دال مرکزی کنشگری
قبل از تشکیل	انتخاب عفاف و حجاب برای انتخاب کردن و انتخاب نشدن	انتخابگری - حجاب
تشکیل	انتخاب ولی برای تاسیس نهاد ولایی خانواده	انتخابگری
تحکیم	محبت به ولی با نمود «اطاعت» برای تحکیم نهاد ولایی خانواده	محبت - اطاعت
تعالی	سرپرستی همه جانبه ولی و مهرورزی او در واکنش به اطاعت زن برای تعالی نهاد ولایی خانواده	عشق - ولایت

راهکارهای اصلی

راهکارهای فرعی

و من اللہ التوفیق و علیہ التکلان

محمد حسین شاہ آبادی
فروردین ۱۴۰۴